

Tekninen lautakunta 20.10.2021 § 94

§ 94

Valtuustoaloite pyöräilyn sujuvuuden edistämiseksi pyörävarkauksia estämällä (kh/kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kartimo Kristiina
Hänninen Salla
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkitekniikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ehdotettavaksi edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena Veera Ruohon ym. 17.5.2021 jättämään valtuustoaloitteeseen pyöräilyn sujuvuuden edistämisestä pyörävarkauksia estämällä ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloite

Veera Ruoho ja Kirsi Åkerlund sekä 18 muuta valtuutettua ovat jättäneet 17.5.2021 valtuustoaloitteen, jossa haluavat parantaa pyörien säilytystä ja pysäköintiä Espoossa julkisilla alueilla ja tiloissa. Perusteluina valtuutetut esittävät, että lukuisat pyörävarkaudet estävät sujuvia pyöräilyn matkaketjuja, sillä vaikka pyörä olisi asianmukaisesti lukittuna, pyöriä varastetaan sekä lukituista yksityisistä tiloista että julkisilta pysäköintipaikoilta esimerkiksi liityntäpysäköinnistä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoossa on pyörille liityntäpysäköintipaikkoja jokaisella juna- ja metroasemalla sekä muutamilla bussipysäkeillä. Lisäksi liikuntapaikoilla ja aluekeskuksissa kaupallisten palveluiden yhteydessä on pyörätelineitä.

Juna-asemilla on liityntäpyöräilijöille tarjolla yhteensä noin 1250 paikkaa ja metroasemilla 1972 paikkaa, joista valtaosa on yhteiskäytössä kaupallisten palveluiden kanssa. Liityntäpyöräpysäköinnin käyttöaste ennen koronaa oli vuonna 2019 tehtyjen laskelmien mukaan juna-asemilla 61 % ja metroasemilla 58 %. (Liikennekatsaus 2020).

Espoon kaupunki on kehittänyt liityntäpyöräpysäköinnin laatutasoa ja lisännyt kapasiteettia 2010-luvulla. Kehittämistoimien pohjaksi on toteutettu

mallinnuksia metro- ja juna-asemien liityntäpysäköintipotentialista. Lisäksi kaupunkisuunnittelukeskus on seurannut liityntäpysäköinnin käyttöastetta kaksi kertaa vuodessa toteutettavilla laskennoilla.

Liityntäpyöräpysäköinnin laatutasosta Espoon pyöräilyn edistämishjelmassa 2013–2024 määritellään seuraavaa:

”Pyöräpysäköintipaikkojen tulee sijaita sellaisessa paikassa, jossa pyörät ovat hyvän sosiaalisen kontrollin alla eli paikassa, jossa kulkee ihmisiä paljon ohi. Pyörään kohdistuvan ilkivallan ja varastamisen pelkoa vähentää myös hyvä valaistus ja kameravalvonta. Pyörätelineen tulee olla sellainen, johon pyörän saa lukittua rungosta. HKL on kehittänyt asemien liityntäpysäköintiin pyöräpysäköinnin kalustesarjan, jota tullaan kokeilemaan kesällä 2013 ensimmäisissä pilottikohteissa.”

Väyläviraston pyöräliikenteen suunnitteluohjeessa 2020 korostetaan liityntäpyöräpysäköinnin suunnittelussa sijaintia lähellä asemaa ja lähempänä asemaa kuin autopysäköintipaikat, hyvää kunnossapitoa ja riittävää väljyyttä. Lisäksi ohjeistetaan juna-asemilla harkitsemaan pyöräpysäköintikeskuksen toteuttamista ja toteuttamaan vähintään puolet pyöräpaikoista runkolukittavina ja vähintään puolet katettuina, vaikka pyöräpysäköintikeskus ei ole toteuttamiskelpoinen ratkaisu.

Kulkutunnisteella esimerkiksi matkakortilla toimivat suljetummat rakenteelliset pyöräpysäköintitilat ovat Suomessa harvinaisia ja niitä on toteutettu muun muassa Tikkurilaan ja Kalasatamaan. Pasilan asemalla on yhdistetty kaikille avoimen pysäköintitilan yhteyteen liiketila, jossa on yksityisen toimijan tarjoamia maksullisia palveluita: pyöränhuoltopalveluita, valvottua pyöräpysäköintiä sekä puku- ja suihkutiloja. Helsingin kaupunki suunnittelee rakenteellisia pyöräpysäköintitiloja tilavarauksena kaavoituksessa useammalle kehittyvälle nykyiselle juna- ja metroasemalle.

Uusia runkolukituksen mahdollistavia telineitä on toteutettu mm. Keraan ja Koivuhoviin, joista jälkimmäiseen on toteutettu myös pyöräkatos. Leppävaaran asematunnelin perusparantamisen yhteydessä parannettiin liityntäpyöräpysäköinnin saavutettavuutta ja turvallisuutta sekä lisättiin suosituimpaan kohteeseen pyörätelineitä. Espoon keskukseen valmistui juuri Kirkkojärventien perusparantamisen yhteydessä uusia katettuja ja runkolukituksen mahdollistavia pyöräpaikkoja aseman välittömään läheisyyteen ja aiemman 56 paikan sijaan tarjolla on nyt noin 156 liityntäpyöräpaikkaa. Lisäksi Kauklahteen on tarkoitus toteuttaa alikulkuun runkolukituksen mahdollistavia telineitä loppuvuodesta.

Länsimetron rakentamisen yhteydessä on toteutettu asemien yhteyteen liityntäpyöräpysäköintipaikkoja ja valtaosa telineistä metroasemilla mahdollistaa runkolukituksen. Lisäksi Matinkylän, Niittykummun ja Tapiolan metroasemille on toteutettu rakenteelliset pyöräpysäköintitilat.

Runkolinja 200 neljälle pysäkille toteutettiin Turuntielle runkolukituksen mahdollistavia pyörätelineitä vuonna 2020. Lisäksi Raide-Jokerin pysäkkien yhteyteen toteutetaan ja on toteutettu pyörätelineitä.

Espoon kaupunkiradan rakentamisen yhteydessä on tarkoitus kehittää liityntäpyöräpysäköintiä juna-asemien yhteydessä. Erityisesti kehittämistarpeita joko laadussa tai määrässä on tunnistettu Kilossa, Koivuhovissa ja Kauklahtessa.

Kameravalvontaa yleisille alueille on mahdollista toteuttaa vain poikkeustapauksissa ja kohteista neuvotellaan erikseen poliisin kanssa. Pääsääntöisesti pyöräpysäköintiin ei ole mahdollista toteuttaa kameravalvontaa.

Länsimetron toisen vaiheen toteutukseen liittyen on laadittu tarkentavia selvityksiä liityntäpysäköinnin kysynnästä ja kehittämistarpeista. Selvitysten perusteella Länsimetron jatkeella on tarkoituksenmukaista ohjata resursseja laadukkaaseen pyöräpysäköintiin ja vastaavasti vähentää alkuperäistä 1600 autopaikkaa 1300 autopaikkaan.

Osana Liikennebarometria 2020 selvitettiin, kuinka tyytyväisiä espoolaiset ovat pyöräpysäköintimahdollisuuksiin pysäkeillä ja asemilla. Tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä oli 48 % vastaajista ja tyytymättömiä tai melko tyytymättömiä 21 % vastaajista, kun 31 % vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään. Leppävaaran asematunnelin perusrakennuksen suunnittelun yhteydessä kysyttiin mielipiteitä erilaisten pyörätelineiden toimivuudesta ja kyselyn 156 vastaajasta 54 % piti Espoossa laajasti liityntäpysäköinnissä käytössä olevaa HKL:n kaaritelinettä toimivimpana telineenä vaihtoehtoina olleista telinetyypeistä.

Toimiva liityntäpysäköinti ja sujuvat ja turvalliset pyöräreitit asemalle parantavat osaltaan joukkoliikenteen toimivuutta tuoden lisäkäyttäjiä joukkoliikenteelle. Kehitettävät pyöräilyn baanayhteydet Länsibaana ja Rantaradanbaana kulkevat metro- ja juna-asemien kautta ja siten niiden kehittäminen parantaa myös asemien saavutettavuutta ja matkaketjuja. Lisäksi kaupunkipyöräjärjestelmän asemat on sijoitettu siten, että kaupunkipyöräjärjestelmä palvelee erityisesti raideliikennettä. Kaupunkipyörät tarjoavat monelle hyvän mahdollisuuden liityntäpyöräilyyn.

Pysäköintinormit määritellään asemakaavassa ja niillä ohjataan Espoossa auto- ja pyöräpaikkojen rakentamista. Espoon kaupunkisuunnittelukeskus uudisti 2015 pyöräpysäköintinormeja, joita sovelletaan asemakaavoissa uuden rakentamisen yhteydessä.

Espoossa pyöräpysäköinnissä päätuote on runkolukituksen mahdollistavat pyöräpysäköintipaikat riittävän sosiaalisen kontrollin näköpiirissä. Korkeatasoisimmat rakenteelliset pyöräpysäköintitilaratkaisut ovat kalliita ja vaativat mahdollisesti tilavarausten huomiointia jo kaavoitusvaiheessa. Ulkotilaan sijoitettuja rakenteellisia pyöräpysäköintitarkoituksia on toteutettu ja tullaan toteuttamaan muutamalle metroasemalle käytössä olevan tilan puitteissa.

Päätöshistoria